

NOVA DOBA

Uredništvo »Domovina«
zamenja

Ljubljana

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za Inozemstvo 240 Din.
Oglasli se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Tele. 65.
Upravljanje: Strossmayerjeva ulica 1, pritličje. Tele. 65.
Račun pri poštnem ček. zavodu št. 10.666.

Pogajanja za sestavo koncentra- cijske vlade se nadaljujejo.

Radikali za sodelovanje. — Samostojni demokrati odklanjajo vstop v vlado Koste Timotijevića. — Najnovejši Radičev govor. — Radič zopet napada kralja in mu grozi! — Ožji blok zahteva od Radiča pojasnila. — Zaplemba »Politike« in »Vremena«. — Naš londonski poslanik umrl.

Beograd, 3. novembra. Akeija mandatarja Koste Timotijevića se do danes še ni približala rešitvi. Včeraj je radičski klub v načelu sprejel predlog Koste Timotijevića, da sodeluje v koncentracijski vladi. Velikansko presenečenje pa je povzročil govor, ki ga je imel Stjepan Radić 1. novembra zvečer v Zagrebu. Ta govor sta priobčila »Politika« in »Vreme« in sta bila danes zaradi tega zaplenjena, ker Radić v svojem ostrem govoru naravnost žali kraja in njega kot drugega ustavnega faktorja. Radić v tem svojem govoru celo grozi, da bo njegov klub v Beogradu stavil predlog, da se kralja obtoži, ali pa da bo od kralja izrazil razpust parlamenta in razpis novih volitev.

Danes so se politični dogodki zelo hitro vrstili. Kosta Timotijević je danes dopoldne posestil voditelja samostojnih demokratov Svetozarja Pribičevića, mu pisemno izročil vse točke svojega programa in mu obenem pojasnil 3. točko, ki govor o nadaljevanju započetega dela za sporazum s Hrvati in Slovenci. Obenem je Kosta Timotijević izjavil Svet. Pribičeviću, da ga prosi za podporo svoje vlade. Venčar smatrajo načelniki ožjega bloka, da bi vstop samostojnih demokratov v vlado zelo otežkočal situacijo. Samostojni demokratski klub je bil nato sklican na kratko sje, na kateri je razpravljal o predlogu mandatarja Koste Timotijevića. Ob 12. je bil sestavljen pisemni odgovor kluba na mandatarja, v katerem Samostojni demokratski klub odklanja vsako podporo vladi Koste Timotijevića, in to iz razloga, ker K. Timotijević ni mogel ugoditi nekaterim zahtevam samostojnih demokratov, tako n. pr., da se raz-

Nemiri v Zagrebu.

Komunisti in Hanaovci na Alijagićevem grobu. — Množica demolirala srbske trgovine in Narodno kavarno, opustošila prostore »Orjune« ter uničila slike kralja Aleksandra in kralja Petra.

Beograd, 3. novembra. Današnja svetih dan je prišlo v Zagrebu do zelo resnih nemirov in izgredov, ki so jih povzročili komunisti skupno z radičevci in Hanaovci. Komunisti so v soboto popoldne priredili velike svečnosti na grobu atentatorja Alijagića, ki je umoril notranjega ministra demokrata Draškovića in bil pozneje obešen. Ob njegovem grobu je bilo več političnih govorov, v katerih so govoriki zelo ostro napadali kralja in državo. Policeja je skušala množico razgnati, kar pa se ji je šele pozneje posrečilo. Oddati je morala tri življe v zrak. Množica je nato odšla v velikem sprevodu na Jelačićev trg, kjer je demolirala nekaj srbskih trgovin in Narodno kavarno. Razbitih je več šip-

Zaradi ponovnega prekinjanja električnega toka med obratom je morala današnja številka izleti samo na dveh straneh.

Curiška borza

v pond. 3. nov. Zagreb: 7.55

ZAGREBŠKA BORZA
v pondeljek, dne 3. novembra.

Dunaj: 0.0962—0.0982.
Milan: 3. — 3.03.
London: 312.30—315.30.
Newyork: 68.375—69.375.
Pariz: 364—369.
Praga: 2.045—2.075.
Curih: 13.275—13.375.

IVAN BIZJAK:

K obrtniškemu zborovanju v Celju.

»Nekoliko prenenetljiv je bil zaključek, ker so si zborovalci v pozni uru z večino glasov osvojili predlog g. Bizjaka za ločene rokodelske zbornice. Tako pravi poročalec v »Novi Dobi«. Na čitatelja napravi ta odstavek utis, kakor da bi hotel poročalec povedati, da ta sklep ni ravno srečen. V pojasnilo onim, ki niso bili pri zborovanju navzoči, čutim potrebitno vprašanje nekoliko temeljitev obrazložiti v dokaz potrebe za ustanovitev lastne obrtne zbornice brez primesi, ki edina zamore tolmačiti obrtniške težnje na merodajnih mestih. Znano je, da se tako slabo še ni godilo obrtništvu kakor v sedajnih razmerah in da se malega obrtnika sistematično ubija.

Kaj je skupna zbornica do sedaj storila za rešitev domače obrti? Tačkega poročila do sedaj še nismo slišali nikjer in se bojim, da ga tudi ne bomo, vsaj ne v zadostni meri, ne od vodstva in ne od posameznih imenovanih svetnikov te zbornice. Dejstvo je, da se se ni nikdar tako širilo velikopotezno fušarstvo, kakor se širi danes. Kdor le ima denar, lahko otvoriti tovarno kakor negakoli obrtnega izdelka, ne oziraje se na to, ali lahko doprinese dokaz usposobljenosti ali ne. Ževel bi vedeti, kaj je podvzela Trgovska obrtna industrijska zbornica za odpravo tako krivičnega obrtnega reda, ki sistematično ubija obrtništvo. Znana je tudi stara pesem obrtništva, ki označuje kot krivico, da sme prodajati trgovec obrtniške izdelke ter poleg tega skrito in javno fušariti v posamezne obrti. Ako bi bila dosedanjna zbornica kdaj priporočala na merodajnih mestih, da naj se zabrani trgovcem prodajati izgotovljene tujezemške obrtniške izdelke, bi bilo že nekoliko pomirljivo učinkovalo na obrtništvo, toda tudi tega ne bo mogla ta zbornica dokazati. Državne nabave gredo po večini v inozemstvo, a tudi oddaja teh del v tuzemstvu ne more po večini priti na današnji podlagi licitacij z visoko kavcijo domaćim realnim obrtnikom v roke, ker tu se zalete kapitalisti in te licitacije jim padejo v roke, ne oziraje se na to, če tudi država utripi veliko škodo s slabimi izdelki. Kaj je storila v tem vprašanju ta zbornica? Bilo bi zanesljivo slišati. Meni se zdi, da bo lahko samo povedala, da je bila vsaka licitacija pravčasno razgrnjena na ogled v zbornici. Česa drugega ne vem, če bo mogoče povedati. Davki, ki so za obrtništvo predpisani tako v krivičnim izmeri, kakor enotretinjski davek na vajenštvo in nižlja eksistenčnega minimuma itd. Ali in kaj se je tu v rešitev obrtništva podvzelo od zbornic? Tudi bi bilo dobro vedeti, kaj se je podvzelo za upeljavo mojstrske preizkušnje, ki edina more povzdigniti naš napredok in omejiti degeneracijo v posameznih strokah. Rad bi vedel, kaj se je storilo v doseg brezobrestnega kredita za pridne in napredka zmožne obrtnike?

Že te kardinalne točke kažejo, kako potrebna bi bila lastna obrtna zbornica, ki naj bi bila za Slovenijo samo ena. Te obrtne zbornice v naši državi naj bi imele skupno zvezro ter na ta način postale močne ter pomembne činiteljice ki bi bile zmožne za obrtništvo res kaj storiti. Pri današnji zbornici smo obrtniki le brezpomenben privesek, kar se zrcali že v tem, da nas zapostavljajo z besedami, češ; »Saj ne plačate za zbornico niti toliko,

kolikor damo za obrtno šolstvo!« Konstatiram, da je še to, kar danes obrtništvo plačuje za to skupno zbornico, preveč, ker ona je zaščitnica trgovine in industrije, kar izpričuje že to, da je v njej po večini trgovina in industrija zastopana. Taka zbornica ne more nikdar forisirati vprašanj, ki bi se križala s trgovino in industrijo, pa naj bi bila še tako potrebna za rešitev obrtništva. Morda mi bo kdo oporekal, da bi samostojna obrtna zbornica privlačila manj do veljave z obrtniškimi zahtevami, kakor pride do veljave v skupni zbornici. Toda temu ni tako, Samostojna obrtna zbornica vsaj neovirano lahko pošiljala peticije na merodajna mesta, katere skupna zbornica, v kolikor ne ugajajo trgovini ali industriji, že v kali ubije. Sicer se trdi od zastopništva obrtnikov, da so do sedaj še z vsemi zahtevami prodri v zbornici, toda do danes še nismo slišali poročila, ki bi izkazala, katere zahteve se do sedaj še niso odbile. Meni se zdi, da bo treba tu obrtniške zastopnike poklicati na odgovornost, ter zahtevati poročila o njih delovanju v zbornici. Avtonomija za odseke v skupni zbornici, ki jo g. kom. Založnik priporoča, se mi zdi peselek v oči, ker bi bili sklepi tega odseka po skupnem vodstvu cenzurirani.

Ne zanikam, da je skupna zbornica tudi marsikaj dobrega storila, tu omenim posebno skrb za obrtno ter trgovsko šolstvo, toda velikopotezni stvari za rešitev obrtništva po sedanji ustroji ne more in ne bo storila.

Toliko sem smatral kot potrebno, da javnosti pojasnim svoje stališče, ki je že sedaj podprt s sklepi dveh pomembnih obrtnih shodov (v Celju in Slovenjgradcu), in sem tudi prepričan, da se po večini obrtniki strinjajo z mojim stališčem. Ponovim svojo izjavo, da se budem boril za samostojno obrtno zbornico, in sem tudi prepričan, da bo ta ideja slejkoprej zmagala.

Politične vesti.

KRIZA IN OŽJI BLOK. V vladinih krogih se je pojavilo dvoje naziranj. Davidovićevci so mnenja, da je najprej potreben sporazum Koste Timotijevića z blokom, klerikali pa zahtevajo, da sklene najprej sporazum z radikali. Radikalna stranka se načelno izreka za Timotijevićovo kombinacijo, vendar pa zahteva najprej razčiščenje v ožjem bloku. Vzdržujejo pa se vesti, da bo Timotijević vrnili kroni mandat, ker so se pojavila nesoglasja med njim in Ljubo Davidovićem. Radičevci slejkoprej odklanjajo koncentracijsko vlado s Timotijevićem na celu.

Gledališče.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.
Repertoar:
Torek, 4. novembra ob 20.: »Šestero oseb išče avtorja«. Abonma.

V torek gostujejo v celjskem mestnem gledališču člani ljubljanskega dramatskega gledališča s Pirandellovo »komedio v zarodku«: »Šestero (prevajalec Ivo Šorli je zapisal »šest«) oseb išče avtorja«. Igra je delo svoje vrste: gledališče v gledališču. Sicer snov ni nova, emeniti treba samo Shakespeareja, Dumasa in — recimo — veselioigro »On in njegova sestra«. Pirandellovo delo pa vseljuje mnogo globin in zelo posrečenih tehničkih senzacij. Igra sicer nima izrazitih aktov in prizorov, a se dvakrat prekine, tako da nastanejo končno trije akti. Vo-

dilna misel igre, ki učinkuje na človeka zlasti nekako v drugi polovici namenoma nedoločno, je razmerje avtorjevega doživetja v lastnem delu do doživetja igračev na odrui. To je oni »jaz«, ki ga ima vsak človek za sebe, v katerega je vklenjen in ki mu ne dovoljuje popolne objektivnosti v gledanju sveta. To je tudi oni »jaz«, ki živi v pesniku in pisatelju, ki ga pa igralec nikoli ne more podati v oni oblike, kakor si jo je avtor zamislil. Torej

konflikt med avtorjem in njegovim delom, oživljenim na oderskih deskah. Vsa predstava obsega samo gledališko skušnjo in občinstvo najde ob svojem prihodu oder že edprt, kakor da je prišlo pred kako vajo nepoklicano in o nepravem času v gledališče. Igra je i vsebinsko i tehniško zanimiva in ysekozi učinkovita. Igrali so jo že na raznih svetovnih odrih z velikim uspehom.

Dnevne vesti.

NAŠI TELEFONI. Začetkom tečega leta je bilo v naši državi 837 telefonskih postaj s 27.000 aparati. Telefonika mreža znaša 64.638 km, rečnih kabljev 3800 in morskih 5660 km.

IZPREMEMBE V CARINSKI SLUŽBI. Sporedni carinarnici v Marbreku in v Prevaljah sta ukinjeni in izpremenjeni v oddelke glavne carinarnice v Dravogradu.

200 ODMETNIKOV V ZETSKI OBLASTI. Zetska oblast je izdala imenik 200 odmetnikov iz njenega področja, ki so pobegnili v Albanijo ali se potikajo po obmejnih gorah v službi znanega Bajram Cura. Vsi so mnogokratni zločinci. Postavljeni so izven

zakona in so jim že zaplenili vse imetje.

TUDI ŠVEDSKA PRIPRAVLJA RAZOROŽITEV. Po vzgledu Danske bo tudi Švedska razorožila svojo armado. Pri nedavnih volitvah so se namreč ojačili socijalni demokrati. Zanimivo pa je, da so v sosedni Norveški ob istem času utrdili svoje pozicije desničarji.

KOMUNISTI NAZADUJEJO. Na Norveškem so bili komunisti pri volitvah, ki so se izvršile minule dni, silno potolčeni. Od 300.000 glasov so jih tokrat rešili komaj 60.000. Tudi naklada komunističnih listov je padla za polovico.

Celjske novice.

REDNI SESTANEK JDS za mesto Celje se vrši v sredo, dne 5. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji hotela »Balkan«. Polnoštevilna udeležba!

NA DAN VSEH SVETIH so zopet romale številne množice na celjska pokopališča, da obiščejo okrašene grobove svojih pokojnikov. Moški zbor Celjskega pevskega društva je ob po 3. popoldne na okoliškem pokopališču zapel dvoje žalostink, ob pol 4. uri pa moški zbor pevskega društva »Naprej«. Pevci CPD so se podali tudi na mestno pokopališče in tam ob pol 4. popoldne zapeli dvoje žalostink, nato pa še na ondotnem vojaškem pokopališču počastili spomin umrlih junakov s pretresljivo pesmijo »Oj Dobrodob!« Omeniti treba, da je bilo leto prvikrat, kar je slovensko pevsko društvo na dan Vseh svetih pelo na mestnem pokopališču. Marsikomu so se porosile oči ob spominu na umrle. Županstvo se je potrudilo urediti pokopališče, kolikor je pač to bilo v zadnjem času mogoče. Tudi vojaštvo je za silo uredilo vojaške grobove. Želeti bi bilo, da vzame občinstvo zadnji raz-

glas magistrata lastnikom grobov resno in si vsi prizadeti urede ograje, ki so po večini zanemarjene. Mestno pokopališče ima lepo logo, treba ga bo spraviti v red. Občinski odborniki bodo morali v to svrhu vstaviti v proračun primeren zneselek. Predvsem bo treba popraviti mrtvašnico in pokopališki križ, nasaditi meje in manjkačo drevesa, posekat ponekod divje zaraščeno grmovje ter posuti pota z belimi peskom. Na vojaškem pokopališču je treba urediti križe in sicer, da ne strohni, vzdati betonske podstavke. Grobokopu se mora ustvariti primerna eksistence, da bi imel vselej do dečja. Treba je tudi javno nabiti pokopališki red, da ne bomo n. pr. v bodoči videli letati psov po pokopališču, kakor se je to godilo na Vse svete. Oskrbeti se bodo morali tudi nekateri napis, ki bodo tajcem pokazali, kje je pokopališče, in prepleskati ograje. Vsekakor bo to nekaj stalo, toda v te svrhe smo dolžni nekaj žrtvovati. Kritje za te izdatke se bo pri dobri volji gotovo našlo. Kakor imamo lep mestni vrt, tako moramo tudi me-

stno pokopališče primerno urediti. Na vsak način bo treba tudi urediti bolniško pokopališče, ki izgleda kakor divja puščava. Tudi na okoliškem pokopališču bi se moral marsikaj popraviti in preurediti. Nekaj se je že naredilo za letošnje. Vse svete; posebno moramo tu omeniti lep napredok na mestnem pokopališču. Predvsem treba izreči priznanje Celjskemu pevskemu društvu za njegov nastop, posebno pa še mestnemu županstvu za vsestransko požrtvovalnost in naklonjenost najlepšo zahvalo.

PODPORNO BRUŠTVO za uboge učence na državni realni gimnaziji v Celju je imelo svoj redni občni zbor v gimnaziji posvetovalnici v sredo, dne 29. okt. Predsednik g. ravnatelj Jeršinovič se spominja tihega, a tem pomembnejšega društvenega delovanja, vsled katerega je v današnjih težkih življenskih prilikah, ko so knjige razmeroma zelo drage, omogočen obisk zavoda marsikateremu dijaku. Tajnik g. prof Raič proroča, da se je na razposiane okrožnice za podporo odzvala slovenska javnost Celja in celjskega okraja v prav častnem številu. Od preobrata naprej je žrtvovalo društvo za nakup knjig, ki so se morale po večini na novo uvesti, že lepe vsote. Samo v pretečenem poslovнем letu je nakupilo in razdelilo 400 novih knjig ter pribalo za nje 13.063 Din. do društvenih pravilih je odboru sicer začrtan širši delokrog, toda prvič je šele odbor v tem poslovнем letu imel toliko denarnih sredstev na razpolago, da je nabavil za najrevnejše dijake tudi čevlje ter izdal za to 2850 Din. Vseh izdatkov je bilo v pretečenem poslovнем letu 18.159 Din, denarnega prometa pa 44.688 Din. Društveno premoženje znaša 12.905 Din. Pri voščtvah je bil ter plačalo za nje 13.063 Din. Po društvenih pravilih določen za predsednika, izvoljen še sledenje odbor: gg. dr. Josip Vrečko, vikar Peter Jurak, prof. Slavko Raič, Josip Kardinar, Josip Kožuh in Anton Čestnik. Pregledovalca računov sta g. prof. Martin Mastnak in Franc Mravljak. — V Celju deluje za revne dijake počet Podpornega društva zelo marljivo tudi dijaška kuhinja. Ako izkazuje torek Podporno društvo koncem poslovnega leta 1923./24. tako lepe uspehe, se ima v prvi vrsti zahvaliti ljubiteljem slovenskega dijaštva v Celju in celjskem okraju, od katerih so prijavaže za društvo vključ že velikemu narodnemu davku prav lepe vsote. Želite je le, da bi to veliko požrtvovalnost vseh rednih in podpornih društvenih članov pravilno pojmovala

naša učenca se mladina ter poplačala to važno narodno delo z lepimi uspehi in vzornim obnašanjem.

DINARSKI DAN JUGOSLOVENSKE MATICE se vrši v nedeljo 9. t. m. V Celju priredi podružnica J. M. isti dan od 11.—12. ure dopoldne promenadni koncert na Krekovem trgu pred kolodvorom, pri katerem sodeluje prijubljena železničarska godba, narodne dane pa bodo prodajale cvetke in pobirale prostovrijne prispevke. Najbi ne bilo nikogar, ki ne bi ob tej priliki žrtvoval vsaj 1. Din za naše neodrešene brate! P. n. narodne dame, ki žele sodelovati, se naj blagovolijo pričlaniti pri podružničnem predsedniku — Odbor.

PONESREČIL SE JE v petek, 31. oktobra g. Fr. Meško, krov. mojster v Celju. Padel je z motornega kolesa in zadobil poškodbe na glavi. Prepeljan je bil v tuk. javno bolnico.

NOČNO ŽEKARNIŠKO SLUŽBO ima ta jeden lekarna »Pri Orlu«, Glavni trg.

KNJIGOVODSKI TEČAJ TRGOVSKEGA DRUŠTVA V CELJU. Poučevanje se prične v sredo, dne 5. novembra t. l. ob 7. uri zvečer v državni dvorazredni trgovski šoli v Celju. Vpisovanje dnevno v tajništvu društva ali na dan otvoritev v trg. šoli. Podrobne informacije daje društveno tajništvo.

NOVA STROKOVNA ZADRUGA. Ljubljanski oddelki ministrstva trgovine in industrije je odobril z odlokom od 29. m. m. ustanovitev »Steklarske obrtne zadruge za Slovenijo«. Zadruga ima svoj sedež v Celju.

REDNE MATERANTSKE PLESNE VAJE se vršijo od sedaj naprej ob nedeljah od 3. do 7. in ob torkih od 8. do 10. Na glasovirju igra iz prijaznosti g. Š. Suler.

KINO GABERJE Torek 3., sreda 4. in četrtek 5. novembra: »Larinat«, velika drama v 6. dejanjih. V glavni vlogi M. Varkonny.

Dopisi.

ŠT. PAVEL PRI PREB. Tvrđka Peter Majdič v Celju je poslala mesto venca na grob blagopokojne gospode Ane Zainier za revne učence šentperške šole 250 dinarjev, za koji znesek se v imenu istih šolsko vodstvo v Št. Pavlu najtopleje zahvaljuje.

Odgovorni urednik: Rado Pečnik. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

Na prodaj

2 velike, železne, okrogle, nove in 3 do 4 srednje in velike glinaste peči

Naslov v upravi tega lista.

Večjo prazno, snažno 2—1

sobo

iščem za takoj, ev. tudi za pozneje. Milka Sepejeva, učiteljica, dešk. ok. šola.

Gobe, orehe, rujavi, zeleni in beli fižol kupuje
„Glica“ - Ljubljana

Gospodarska cesta 3,
6—4 Wolfsova ulica 12.

Po znižani ceni

novo došlo blago kupi se za jesen in zimo v manufakturini in modni trgovini
MILOŠ PŠENIČNIK, CELJE Kralja Petra c. 5.

V zalogi sukno, kamgarri, double za površnike, novitete za damske obleke, barhenti, šifoni, pletene jopice, šali itd.

V zalogi najfinjevi velour za damske plašče.

Samo pristno češko blago!

Postrežba solidna!

Samo pristno češko blago!

Zahvala.

Ob prebridki izgubi naše soproge, matere, tete, tašče, gospe

Terezije Pušnik roj. Špes

izrekamo za premnoge, prisrčne dokaze iskrenega sečutja, za poklonjene krasne vence, za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu, častiti duhovščini, gasilskim dvorštvom ter sploh vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Zahvaljujemo se tudi g. primariju Steinfelsjeru za njegovo požrtvovalnost v bolezni pokojnice.

GABERJE, 3. novembra 1924.

Globoko žalujoči soprog in ostali sorodniki.

Cenj. damam se priporoča 10-6
šivilja
za izdelovanje oblek, kostumov, plaščev i. t. d. po zelo znižanih cenah.

Angela Anderwald,
Celje, Dolgo polje štev. 17, I. nadstr.

Kupujte
specerijsko blago
v trgovini
Anton Fazarinc, Celje
Kralja Petra cesta 27. 2—2
Vedno sveža roba! Cene najnižje!

U brivnici Koštemaj, Prešernova ulica štev. 19
strženje samo Din 5—

Istotam brušenje britev, škarij, gilett, nožev, kuhinjskih in mesarskih nožev ter sekir.

ČEVLJE
za dame, gospode in otroke

fine moderne iz prvih svetovnih tovarn, kakor tudi tipežne od domačih čevljarijev ima večinsko zalogu ter prodaja po čudovito nizkih cenah samo veletrgovina R. Štermecki, Celje. Trgovci engros cene! Cenik zastonji